Onderwijs en Examenprogramma cohort 2025

Informatie voor studenten van de opleiding

Gespecialiseerd Pedagogisch Medewerker
Niveau 4
Leerweg: BBL
Crebonummer kwalificatie: 25697

MBO

Krea bo futuro

Inhoudsopgave

1. Welkom op MBO Bonaire! 4
2. Algemene informatie 5
   2.1 Hoe ziet een MBO opleiding op MBO Bonaire eruit? 5
   2.2 Begeleiding op MBO Bonaire 7
3. Opleidingsinformatie Gespecialiseerd pedagogisch medewerker 8
   3.1 Algemeen opleidingsoverzicht 8
4. Het onderwijsprogramma 10
   4.1 Onderwijsprogramma (leerjaar 1) 11
   4.2 Lessentabel en uren van jouw opleiding 12
5. Ontwikkelingsgericht toetsplan 13
6. Studieadvies en overgangsadvies 15
   6.1 Studieadvies 15
   6.2 Overgangsnormen 16
   Overgang leerjaar 1 naar leerjaar 2: 16
7. Diploma eisen en Examenprogramma 17
   7.1 Wettelijke eisen voor het MBO diploma 17
   7.2 Uitwerking wettelijke eisen voor diplomering in beslisregel voor dit examenplan 17
   7.3 Examenplan: Overzicht examenonderdelen 18
   7.3.1 Beroepsgerichte examenonderdelen 18
   Vaststelling resultaat per kerntaak 21
   7.3.2 Examenonderdelen generieke eisen voor taal en rekenen 22
   7.3.3 Onderdelen Loopbaan en Burgerschap 24
   7.3.4 Beroepspraktijkvorming (bpv) 24
   7.3.5 Keuzedelen 26
8. Belangrijke informatie over examens 28
   8.1 Examenreglement 28
   8.2 Herkansingen 28
   8.3 Aangepaste examens 28
   8.4 Vrijstellingen 28

Vastgesteld op 1 augustus 2025

door de examencommissie

namens het Bevoegd Gezag van MBO Bonaire

1. Welkom op MBO Bonaire!

Dit is de onderwijs- en examenregeling (OER) van jouw opleiding. Dit OER is leidend voor jouw opleiding op MBO Bonaire. In dit OER vind je zowel algemene informatie over het MBO als specifieke informatie over jouw opleiding. In de algemene informatie lees je hoe opleidingen op het MBO Bonaire in elkaar zitten, op welke manier jij als student begeleid wordt bij ons en bij wie je terecht kunt met vragen.

In de opleidingsinformatie vind je informatie over het programma van jouw opleiding. Alle leeractiviteiten die er tijdens jouw opleiding worden aangeboden vind je in het onderwijsprogramma, een overzicht van alle toetsen, vind je in het toetsplan en een overzicht van alle examens vind je in het examenplan. In het examenplan staat ook welke examens meetellen voor jouw diploma.

Dit OER blijft jouw hele opleiding geldig. Indien er wijzigingen zijn in dit OER wordt je op tijd geïnformeerd door de opleiding. De meest actuele versie van het OER van jouw opleiding kun je vinden op www.mbobonaire.com.

2. Algemene informatie

2.1 Hoe ziet een MBO opleiding op MBO Bonaire eruit?

Een MBO opleiding op MBO Bonaire heeft de volgende onderdelen:

- Theorie- en praktijklessen over het beroep
- Stage (dit noemen we in het MBO BPV of beroepspraktijkvorming)
- Keuzedelen over het beroep, speciale vaardigheden, taal en/of culturele context
- Loopbaan en burgerschap
- Nederlands
- Rekenen
- Engels (niet bij alle opleidingen verplicht)
- Andere talen (niet bij alle opleidingen verplicht)

De theorie- en praktijklessen over het beroep
De lessen op school gaan over de theorie en praktijk van jouw toekomstige beroep. Je krijgt verschillende vakken waarbij je niet alleen uit boeken leert, maar ook oefent in de praktijk. De theorie en de praktijklessen worden gegeven op school, maar vinden ook plaats buiten de school. Je gaat bijvoorbeeld op excursie of krijgt les op een bedrijfslocatie. Voor de meeste vakken moet je ook huiswerk maken en zelfstandig oefenen.

De stage (BPV)
De stage is voor het mbo heel belangrijk. Op de stage leer je werken in een bedrijf of organisatie, leren door te doen. Je wordt daarbij geholpen door een begeleider op de stageplek en een begeleider vanuit school. In het BPV handboek van je opleiding vind je alle informatie over jouw BPV.

Keuzedelen
Iedere mbo student volgt ook keuzedelen tijdens de opleiding. Hierin leer je speciale vaardigheden voor jouw beroep. Een keuzedeel kan (deels) op school, in de stage of als huiswerk gegeven worden.

Voor niveau 4 (bij een 3- én 4-jarige opleiding): minimaal 720 studiebelastingsuren

Voor jouw opleiding is er een aantal keuzedelen vastgesteld. Soms wisselt het aanbod nog. Het kan ook voorkomen dat jouw opleiding afwijkt van de keuzedeelverplichting door tijd te besteden aan onderwijs in het kader van persoonlijke, culturele of levensbeschouwelijke vorming.

In de tabellen bij 4.1 'Het onderwijsprogramma' zie je bij het onderdeel 'Keuzedelen' welke er wanneer worden aangeboden en welke keuzes je kunt maken. Bij 7.3.5 vind je de examenplannen voor de keuzedelen waar ook alle werkprocessen benoemd worden. Je maakt jouw keuze aan het eind van leerjaar 1.

De onderstaande keuzedelen[1] worden aangeboden:

A:	**B.**	**C**
1. Ondernemend gedrag K1483	1. Ondernemend gedrag K1483	1. Ondernemend gedrag K1483
2. Begeleider Praktijkleren K1226	2. Begeleider Praktijkleren K1226	2. Begeleider Praktijkleren K1226
3. Specialist baby-ontwikkeling K1266	3. BSO 4 tot 8 jaar K0793	3.BSO 8 tot 12 jaar K0611

De school heeft gekozen om voor alle studenten het Keuzedeel 'Ondernemend gedrag' aan te bieden.
Gezien het geringe studentenaantal in deze opleiding en de specifieke vraag vanuit het lokale bedrijfsleven, biedt de school de bovenstaande Keuzedelen aan.

[1] We proberen met ons aanbod van keuzedelen zo goed mogelijk in te spelen op de behoefte van de arbeidsmarkt en onze studenten. Het aanbod van keuzedelen kan hierdoor gewijzigd worden. Uiteraard wordt je hierover tijdig geïnformeerd door school.

Loopbaan en burgerschap
Tijdens je opleiding volg je ook loopbaan en burgerschap: je krijgt daarin, net als bij andere vakken lessen, toetsen/opdrachten en het telt mee voor je diploma.
Bij LOB gaan de lessen over: jouw kwaliteiten, motivatie en toekomstwensen, het plannen van je loopbaan, het vinden van een passende baan of een vervolgopleiding en het uitbreiden en onderhouden van je netwerk.
Bij burgerschap leer je hoe je actief deel kunt uit maken van de Bonairiaanse samenleving. Je werkt bij burgerschap aan vier dimensies: politiek-juridisch, economisch, maatschappelijk & sociaal en vitaliteit. Je kunt voor LOB en Burgerschap toetsen en opdrachten krijgen die meetellen voor een cijfer. Als student moet je voldoen aan de inspanningsverplichting die de opleiding hiervoor heeft gesteld. Er zijn geen aparte examens, maar je krijgt wel een eindbeoordeling.

Nederlands
In het eerste leerjaar begin je altijd met een test om je niveau te bepalen. Je werkt daarna bij Nederlands aan alle taalvaardigheden (lezen, luisteren, schrijven, spreken, gesprekken voeren) op het niveau dat bij je past. Je krijgt regelmatig oefentoetsen, toetsen voor een beoordeling en verderop in je opleiding maak je ook examens.
Het uitgangspunt is dat je op het niveau van je opleiding examen doet.
Op het MBO Bonaire gelden de volgende niveaus:

- Op niveau 2 doe je examen op niveau 1F of 2F
- Op niveau 3 doe je examen op niveau 2F
- Op niveau 4 doe je examen op niveau 3F

Rekenen
In het eerste leerjaar begin je altijd met een test om je niveau te bepalen. Je werkt daarna bij Rekenen aan alle vaardigheden uit de vijf domeinen. Je krijgt regelmatig oefentoetsen, toetsen voor een beoordeling en verderop in je opleiding maak je ook examens.
Het uitgangspunt is dat je op het niveau van je opleiding examen doet.
Hieronder zie je de vijf **domeinen**, elk op het bijbehorende mbo **niveau** 2, 3 of 4

- Grootheden en eenheden;
- Oriëntatie in de twee- en driedimensionale wereld;
- Verhoudingen herkennen en gebruiken;
- Procenten gebruiken;
- Omgaan met kwantitatieve informatie.

Engels bij opleidingen op niveau 4
Binnen alle niveau 4 opleidingen is Engels een generiek vak. Tijdens de lessen werk je aan alle taalvaardigheden (lezen, luisteren, schrijven, spreken, gesprekken voeren). Ook voor Engels krijg je oefentoetsen, toetsen voor een beoordeling en examens.

Beroepsgerichte talen of rekenen
Naast de generieke lessen krijg je soms te maken met beroepsgericht taal of rekenen. Dit verschilt per opleiding. Het kan drie dingen betekenen:

- Een extra taal die je moet leren om je beroep goed te kunnen doen.
- Beroepshandelingen die je in een andere taal moet kunnen uitvoeren.
- Een hoger niveau voor taal en/of rekenen omdat het nodig is voor je beroep.

Leuk, maar hoe zit het nu voor mijn opleiding?
Blader snel door om te ontdekken hoe jouw opleiding in elkaar zit. Ben je nieuwsgierig welke vakken je krijgt en hoe de lesuren verdeeld zijn? Blader dan snel door naar Hoofdstuk 4 Het onderwijsprogramma.

2.2 Begeleiding op MBO Bonaire

In de opleiding is er persoonlijke aandacht en begeleiding voor jou. De opleiding en daarmee dus jouw loopbaan begint al bij de intake. Je doorloopt een intake en je krijgt een studieloopbaanbegeleider (SLB'er). De SLB'er is jouw mentor. Hij of zij begeleidt je tijdens je opleiding en kijkt samen met jou steeds opnieuw naar jouw kwaliteiten, je wensen en je mogelijkheden voor persoonlijke en professionele ontwikkeling. Voor studenten die extra ondersteuning nodig hebben, hebben we extra begeleiding. Bijvoorbeeld bij persoonlijke vragen, studievaardigheden of extra ondersteuning bij taal/rekenen. Hiervoor kun je in contact komen met het supportteam. Wat het meest geschikt is voor jou zoeken we samen uit. Bij je SLB’er kun je meer informatie hierover vragen.

3. Opleidingsinformatie Gespecialiseerd pedagogisch medewerker

3.1 Algemeen opleidingsoverzicht

In onderstaand schema vind je het algemeen opleidingsoverzicht. Hierin zie je in vogelvlucht op wat voor soort MBO opleiding je zit.
Je vindt hierin onder andere de belangrijkste informatie uit het kwalificatiedossier (in het kwalificatiedossier zijn de eisen voor jouw opleiding landelijk bepaald. Je kunt het hele kwalificatiedossier van jouw opleiding vinden op http://kwalificaties.s-bb.nl/.) Afkortingen: *B=Basis, P= Profiel, K=Kerntaak, W=Werkproces*

Dossier	Pedagogisch werk
Crebocode dossier	23285
Versie dossier	Gewijzigd 2021-2
Kwalificatie	Gespecialiseerd pedagogisch medewerker
Kwalificatie vanaf	1 augustus 2021
Crebocode kwalificatie	25697

Basisdeel **Kerntaak 1 (B1-K1) Begeleiden van kinderen bij hun ontwikkeling**	B1-K1-W1 Zorgt voor een veilig pedagogisch klimaat B1-K1-W2 Inventariseert behoeften en wensen van het kind B1-K1-W3 bereidt de uitvoering van activiteiten voor B1-K1-W4 Creëert een verantwoorde en stimulerende speel-/leeromgeving B1-K1-W5 Werkt samen met andere betrokkenen in de omgeving van het kind B1-K1-W6 Volgt en stimuleert de ontwikkeling en leren van het kind B1-K1-W7 Evalueert haar eigen werkzaamheden

Basisdeel **Kerntaak 2 (B1-K2) Werken aan kwaliteit en deskundigheid**	B1-K2-W1 Werkt aan de eigen professionele ontwikkeling B1-K2-W2 Werkt aan het bewaken en bevorderen van kwaliteitszorg

Profieldeel **Kerntaak 1 (P2-K1) Opvoeden en ontwikkelen van kinderen/jongeren**	P2-K1-W1 Communiceert met de ouders/vervangende opvoeders en deelt haar kennis en inzichten P2-K1-W2 Stelt een (gespecialiseerd) activiteitenprogramma op P2-K1-W3 Maakt een ontwikkelplan P2-K1-W4 Voert het ontwikkelplan uit P2-K1-W5 Biedt persoonlijke verzorging bij specifieke zorgbehoeftes P2-K1-W6 Schept voorwaarden voor een hygiënische en gezonde omgeving P2-K1-W7 Biedt (specifieke) ontwikkelingsgerichte activiteiten aan

Profieldeel **Kerntaak 2 (P2-K2)** Organiseren van de werkzaamheden	P2-K2-W1 Voert coördinerende taken uit P2-K2-W2 Voert beleidsondersteunende taken uit P2-K2-W3 Voert beheertaken uit

Leerweg:	BBL
Instructietaal:	Nederlands
Studielast:	3200 klokuren voor tweejarige opleiding
Instroomrechten:	De instroomrechten voor de opleidingen op MBO Bonaire zijn als volgt: **Opleidingen niveau 2:** Minimaal diploma VMBO basis of een diploma MBO 1 **Opleidingen niveau 3:** Minimaal diploma VMBO kader, overgangsbewijs van HAVO 3 naar 4 of diploma MBO niveau 2 met minimaal *gemiddeld* voldoende op alle onderdelen talen/rekenen op 1F **Opleidingen niveau 4:** Voor een reguliere niveau 4: Minimaal diploma MAVO, overgangsbewijs van HAVO 3 naar 4 of diploma MBO 3 waarbij geldt: niet lager dan 1F op *alle* onderdelen talen/rekenen Voor een versnelde niveau 4: minimaal *gemiddeld* voldoende op alle onderdelen talen/rekenen 2F. **Aanvullende eis voor aanmelding BBL** een arbeidscontract bij een erkende werkplek met gecertificeerde leermeester en minimaal 16 klokuren per week BPV. **Aanvullende eis voor aanmelding versnelde BBL:** Vooropleiding/werkervaring in zorg en welzijn of maatschappelijke zorg
Wettelijk kader:	Voor het Middelbaar beroepsonderwijs in Caribisch Nederland geldt de WEB BES.

4. Het onderwijsprogramma

Op MBO Bonaire is het schooljaar verdeeld in 4 lesperiodes van 9 of 10 weken. Tijdens iedere lesperiode krijg je les in verschillende vakken en thema's en/of ga je op stage (BPV.) In het onderwijsprogramma hieronder zie je hoe de opleiding is opgebouwd. En in de lessentabel daarna kun je zien hoeveel uren les er gepland zijn per vak.
Het onderwijsprogramma en de lessentabel kunnen tijdens jouw opleiding wijzigen. Indien er een wijziging is wordt je hier tijdig over geïnformeerd.

4.1 Onderwijsprogramma (leerjaar 1)

Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Beroepsvakken: Communicatie voor niveau 4 Kennis maken met de gespecialiseerd pedagogisch medewerker Veilig pedagogisch klimaat Gezonde leefstijl bij doelgroepen Praktijktoets 1	**Beroepsvakken:** Ontwikkeling stimuleren bij het speciale kind *Activiteitenprogramma opstellen en uitvoeren* Examen A	**Beroepsvakken:** Methodisch begeleiden van het speciale kind *Opvallend gedrag* Praktijktoets 2 Examen B	**Beroepsvakken:** Methodisch begeleiden van het speciale kind *Stoornissen* Ontwikkelplan *Groepsinterventie* *Individueel ontwikkelplan* Praktijktoets 3
Beroepspraktijkvorming BPV minimaal 2 dagen per week	**Beroepspraktijkvorming** BPV minimaal 2 dagen per week	**Beroepspraktijkvorming** BPV minimaal 2 dagen per week	**Beroepspraktijkvorming** BPV minimaal 2 dagen per week
Generieke vakken Nederlands Rekenen Engels SLB	**Generieke vakken** Nederlands Rekenen Engels SLB	**Generieke vakken** Nederlands Rekenen Engels Burgerschap SLB	**Generieke vakken** Nederlands Rekenen Engels SLB

Onderwijsprogramma (leerjaar 2)

Periode 5	Periode 6	Periode 7	Periode 8
Beroepsvakken: Coördinerende taken Zorgen voor kwaliteit Praktijktoets 4 Examen C	**Beroepsvakken:** Coördinerende taken Netwerken Praktijktoets 5 Examen D	**Beroepsvakken:** Eigen professionaliteit Pedagogisch visie Intervisie Examen E	**Beroepsvakken:** Verdieping en verrijking op maat
Beroepspraktijkvorming BPV minimaal 2 dagen per week	**Beroepspraktijkvorming** BPV minimaal 2 dagen per week	**Beroepspraktijkvorming** BPV minimaal 2 dagen per week	**Beroepspraktijkvorming** BPV minimaal 2 dagen per week
Keuzedelen -Ondernemend gedrag (ZWK)	**Keuzedelen** -Begeleider praktijkleren	**Keuzedelen** Babyspecialist óf BSO 4-8 óf BSO 8-12	
Generieke vakken Nederlands Rekenen Engels SLB / Reflectie BPV	**Generieke vakken** Nederlands Rekenen Engels SLB / Reflectie BPV	**Generieke vakken** Nederlands Rekenen Engels SLB / Reflectie BPV	**Generieke vakken** Nederlands Rekenen Engels SLB / Reflectie BPV

4.2 Lessentabel en uren van jouw opleiding

Gespecialiseerd Pedagogisch Medewerker BBL								
	Jaar 1 (25-26)				Jaar 2 (26-27)			
Periode:	1	2	3	4	5	6	7	8
Generieke Vakken								
Nederlands	2	2	2	2	2	2	2	2
Rekenen	2	2	2	1	2	2	2	2
Engels	2	2	2	2	2	2	2	2
SLB/RBPV	1	1	1	1	1	1	1	1
Burgerschap				1				
Beroepsgerichte Vakken								
AGO	3	3	3	3	3	3	3	3
BPV (*klokuren)*	16	16	16	16	16	16	16	16
Keuzedeel 1: Ondernemend gedrag N3 en 4					ZWK			
Keuzedeel 2 Praktijkopleider						*		
Keuzedeel 3 Babyspecialist/BSO4-8/BSO8-12							*	
Aantal weken	9	10	9	9	9	10	9	9
Generieke vakken per week	7	7	7	7	7	7	7	7
Beroepsgerichte vakken per week	3	3	3	3	3	3	3	3
Keuzedelen	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lesuren per week	10	10	10	10	10	10	10	10
Totaal (*klokuren*) BPV per week	16	16	16	16	16	16	16	16
Totaal lesuren per periode	90	100	90	90	90	100	90	90
Totaal *klokuren* per periode	68	75	68	68	68	75	68	68

	Jaar 1	Jaar 2
Begeleide uren op school (BOT)	278	278
BPV	610	610
Totaal begeleide uren	888	888
Onbegeleide uren (Zelfstandig)	713	713
Totaal per jaar	1600	1600
Totaal opleiding	3200	

*Keuzedeel 2 en 2 worden tijdens de AGO lessen behandeld, getoetst en geëxamineerd.

Om je diploma te behalen moet je voldoende uren maken op school en op de stage en daarnaast doe je regelmatig huiswerk. In de tabel zie je het daarom totaal aantal uren voor jouw opleiding.

BOT: dit is de begeleide onderwijstijd op school (de uren voor lessen, toetsen, examens)
BPV: dit is de tijd voor de verschillende stages
Zelfstandig: dit is de tijd die je zelfstandig besteedt aan huiswerk en leren.
Totaal: dit is alle tijd van BOT, BPV en zelfstandig werken bij elkaar opgeteld

5. Ontwikkelingsgericht toetsplan

Iedere periode krijg je een of meerdere toetsen die horen bij de vakken waarin je les krijgt. De resultaten die je behaalt voor deze toetsen wegen mee voor de overgang naar het volgende leerjaar en bereiden je voor op de examens. Hieronder zie je per leerjaar welke toetsen je krijgt en wat de weging is voor de overgang naar het volgende leerjaar.

Toetsplan leerjaar 1 & 2								
Vak	**Periode**	**Naam toets**	**Toetsvorm**	**Duur**	**Locatie**	**We-ging**	**Resul-taat**	**herkansbaar**
AGO	1	Communicatie voor niveau 4	Theorie/ praktijk	P1	School / BPV	1	B/NB	Ja
	1	Kennis maken met de Gespecialiseerd Pedagogisch Medewerker	Theorie/ praktijk	P2	School	1	B/NB	Ja
	5	Zorgen voor kwaliteit	Theorie/ praktijk	P5	School / BPV	1	OVG	Ja
	7	De eigen professionaliteit	Theorie/ praktijk	P5	School / BPV	1	OVG	Ja
	5	Inspirerende leidster	Presentatie	15 min	School / BPV	1	B/NB	Ja
	6	Netwerken	Theorie/ praktijk	P7	School /BPV	1	OVG	Ja
	7	Pedagogische visie	Theorie/ praktijk	P7	School / BPV	1	OVG	Ja
	7	Intervisie	Theorie/ praktijk	P8	School / BPV	1	OVG	Ja
PTT	1	Praktijktoets 1: Veilig pedagogisch klimaat	Praktijk	P1	BPV	1	OVG	Ja
	3	Praktijktoets 2: Ontwikkeling stimuleren	Praktijk	P3	BPV	1	OVG	Ja
	4	Praktijktoets 3: Ontwikkelplan	Praktijk	P4	BPV	1	OVG	Ja
	5	Praktijktoets 4: Eigen professionaliteit	Praktijk	P5	BPV	1	OVG	Ja
	6	Praktijktoets 5: Coördinerende taken	Praktijk	P6	BPV	1	OVG	Ja
NED	1	Eindtoets spreken	Mondeling	10 min	School	1	Cijfer	Ja
	2	Eindtoets lezen	Schriftelijk	45 min	School	1	Cijfer	Ja
	3	Praktijkopdracht	Opdracht	90 min	School	1	Cijfer	Ja
	3	Eindtoets taalverzorging	Schriftelijk	90 min	School	1	Cijfer	Ja
	4	Eindtoets luisteen	Schriftelijk	50 min	School	1	Cijfer	Ja
		Gemiddelde periode 1 tot en met 4						
ENG	1	Luisteren B1	Schriftelijk	35 min	School	1	Cijfer	Ja
	1	Lezen B1	Schriftelijk	60 min	School	1	Cijfer	Ja
	2	Grammatica A2	Schriftelijk	45 min	School	1	Cijfer	Ja
	2	Schrijven A2	Schriftelijk	80 min	School	1	Cijfer	Ja
	3	Conversation A2	Mondeling	25 min	School	1	Cijfer	Ja
	4	Coverletter	Schriftelijk	90 min	School	1	Cijfer	Ja
	4	Vocabulaire	Schriftelijk	45 min	School	1	Cijfer	Ja
BUR	4	Blok BBL	Schriftelijk	P3	School	1	OVG	Ja

K-OND	5	OND: Verkort programma Ondernemend gedrag (zelfstandig) *Examen in periode 6*	Gesprek en product	Periode 5	School	1	OVG	Ja
K-BP	6	Begeleider Praktijkleren	Praktijk	P6	School /BPV	1	B/NB	Ja
K-BS*	7	Specialist baby-ontwikkeling	Praktijk	P7	School /BPV	1	B/NB	Ja
K-BSO4-8*	7	BSO 4 tot 8 jaar	Praktijk	P7	School /BPV	1	B/NB	Ja
K-BSO8-12*	7	BSO 8 tot 12 jaar	Praktijk	P7	School /BPV	1	B/NB	Ja
REK	2	Ondersteunende vaardigheden	Schriftelijk	45 min	School	1	Cijfer	Ja
	2	Toets Verhoudingen	Schriftelijk	45 min	School	1	Cijfer	Ja
	3	Toets Procenten	Schriftelijk	45 min	School	1	Cijfer	Ja
	4	Toets Groot- en eenheden	Schriftelijk	45 min	School	1	Cijfer	Ja
	5	Toets 2D en 3D	Schriftelijk	45 min.	School	1	Cijfer	Ja
	6	Toets Omgaan kwant. info	Schriftelijk	45 min	School	1	Cijfer	Ja
SLB	1	Voortgang	Praktijk	P1	School	1	OVG	Ja
	2	Studieadvies	Praktijk	P2	School	1	N/V/P	Ja
	3	Voortgang	Praktijk	P3	School	1	OVG	Ja
	4	Studieadvies	Praktijk	P4	School	1	N/V/P	Ja
	4	Portfolio leerjaar 1	Praktijk	P4	School	1	V/NV	Ja
	5	Voortgang	Praktijk	P5	School	1	OVG	Ja
	6	Voortgang	Praktijk	P6	School	1	OVG	Ja
	7	Voortgang	Praktijk	P7	School	1	OVG	Ja
	8	Voortgang	Praktijk	P8	School	1	OVG	Ja
	8	Portfolio leerjaar 2	Praktijk	P8	School	1	V/NV	Ja
BPV	4	BPV1	Praktijk	37 wk	School	1	B/NB	Ja
	8	BPV2	Praktijk	37 wk	School	1	B/NB	Ja

6. Studieadvies en overgangsadvies

6.1 Studieadvies

In het eerste leerjaar krijg je 2x een studieadvies[1] (na periode 2 en na periode 4)[2]. Het docententeam kijkt hierbij naar jouw **resultaten**, je **aanwezigheid**, je **inzet** en **beroepshouding** op school en in het leerbedrijf.

Positief Studieadvies (GROEN)

Als het gewoon goed gaat op school krijg je een positief studieadvies. De docenten vertrouwen erop dat je goed aan het werk bent om jouw diploma te kunnen halen.

Een positief studieadvies krijg je als…

- Het totaal van je beroepsgerichte vakken op school gemiddeld voldoende zijn
- Het totaal van je generieke vakken (de talen, rekenen, loopbaan en burgerschap) gemiddeld voldoende zijn
- Je aanwezigheid op school en stage voldoende is (ten minste 80% aanwezig)
- Je inzet en beroepshouding op school en/of stage goed zijn

Voorwaardelijk Studieadvies (GEEL)

Gaat het niet allemaal goed, dan kun je een waarschuwing krijgen. Er worden dan afspraken met je gemaakt om te verbetering, omdat je anders het diploma mogelijk niet gaat halen. Waar nodig kun je ook extra ondersteuning krijgen, zoals bijvoorbeeld bijles of hulp bij het plannen van je schoolwerk.

Een voorwaardelijk studieadvies krijg je als één of meerdere van onderstaande punten van toepassing zijn:

- Als het totaal van je beroepsgerichte vakken op school gemiddeld onvoldoende zijn
- Als het totaal van je generieke vakken gemiddeld onvoldoende zijn
- Als je aanwezigheid op school en stage onvoldoende is (minder dan 80% aanwezig)
- Als je inzet en beroepshouding op school en/of stage onvoldoende zijn

Negatief Studieadvies (ROOD)

Lukt het na je voorwaardelijk studieadvies niet om te verbeteren, dan kan je uiteindelijk ook een bindend negatief studieadvies krijgen. De school kan dan besluiten dat je met de opleiding moet stoppen.

Een negatief studieadvies krijg je als één of meerdere van onderstaande punten van toepassing zijn:

- Als je al eerder een voorwaardelijk studieadvies hebt gekregen
- Als eén of meerdere afspraken die met jou gemaakt zijn niet zijn nagekomen
- Als het resultaat van je beroepsgerichte *en/of* generieke vakken onvoldoende blijft[3]
- Als je aanwezigheid op school en stage onvoldoende blijft (<80%)
- Als je inzet en beroepshouding op school en/of stage onvoldoende blijft

Onderstaande aspecten worden meegenomen in de besluitvorming:

- Je voldoet aan één of meerdere van bovenstaande criteria.
- Je persoonlijke omstandigheden.
- Je bent besproken in het docententeam en het docententeam is gezamenlijk tot bovenstaande conclusie gekomen.
- Er zijn meedere begeleidingsmomenten aangeboden.
- Je hebt ten minste 6 weken verbeteringtermijn gehad.

[1] **LET OP!** Dit zijn richtlijnen. De school mag afwijken van deze richtlijnen indien er onderbouwing is.
[2] De school kan ten alle tijden ervoor kiezen om eerder een studieadvies te geven als daar aanleiding voor is.
[3] Bij de generieke vakken wordt er rekening mee gehouden of je op de streefniveau werkt of niet.

6.2 Overgangsnormen

De opleiding heeft bepaald wat de overgangsnormen zijn om door te kunnen stromen naar het volgende leerjaar. De overgangsnormen voor jouw opleiding staan hieronder beschreven.

Overgang leerjaar 1 naar leerjaar 2:

Beroepsvakken:

- Kennismaken met de gespecialiseerd pedagogisch medewerker behaald
- Praktijktoets 1 Veilig pedagogisch klimaat en Praktijktoets 2: Ontwikkeling stimuleren behaald
- Examen A & B behaald
- BPV behaald

Generiek:

- Talen & Rekenen: minimaal gemiddeld 5,5
- Nederlands 1F (indien van toepassing): minimaal 4 van de 6 toetsen voldaan
- Burgerschap: Behaald

7. Diploma eisen en Examenprogramma

Op de volgende pagina's vind je alle informatie die je nodig hebt om je diploma te behalen. Je vindt hieronder eerst de diploma eisen en op de volgende pagina's het examenprogramma dat hierbij hoort.

7.1 Wettelijke eisen voor het MBO diploma

Om in aanmerking te komen voor het MBO diploma moet je voldoen aan alle 'kwalificatie-eisen.' Dit zijn wettelijke eisen.
Het gaat om de volgende onderdelen:

- Beroepsgerichte eisen: Een voldoende of goed per kerntaak. Voor sommige beroepen zijn er nog extra branche- of wettelijke vereisten.
- Generieke eisen taal & rekenen: Een oordeel per vaardigheid of domein, volgens de eisen die geldend zijn voor het betreffende cohort.
- Loopbaan en Burgerschap: voldoen aan de inspanningseisen van de opleiding.
- Beroepspraktijkvorming (BPV): met een voldoende afsluiten, het leerbedrijf beslist mee over de beoordeling.
- Keuzedelen: examen doen voor alle keuzedelen, het resultaat mag onvoldoende zijn. (NB: vanaf 1 augustus 2016)

7.2 Uitwerking wettelijke eisen voor diplomering in beslisregel voor dit examenplan

Maar wat betekenen die wettelijke eisen nu concreet voor jouw opleiding? Wanneer heb jij je diploma behaald?
Je vindt het antwoord op deze vraag in de tabel hieronder. Voor jouw opleiding op MBO Bonaire geldt dat je moet voldoen aan de volgende diplomeringseisen:

	Onderdeel	**Beslisregel/bewijzen**
1.	Beroepsgerichte eisen	*alle vier de kerntaken zijn met een voldoende of goed afgerond (compensatie is niet mogelijk)*
2.	Generieke taal- en rekenvaardigheden*	*Voor **Nederlands** heb je de examens van de 5 deelvaardigheden afgelegd. Het streefniveau is 3F** *Voor **Engels** heb je de examens Schrijven, Spreken en Gesprekken voeren op het streefniveau A1 en Lezen en Luisteren op het streefniveau A2 afgelegd** *Voor **Rekenen** heb je het examen (of de deelexamens) voor de 5 rekendomeinen op het streefniveau 4 afgelegd**
3.	Loopbaan en Burgerschap	*Je hebt voldaan aan de inspanningseisen van de opleiding*
4.	Beroepspraktijkvorming (BPV)	*Alle gelopen twee stages tijdens je opleiding zijn afgesloten met 'behaald'*
5.	Keuzedelen	*Van elk gevolgd Keuzedeel heb je het examen afgelegd*

**Als bij de start van de niveau 4 opleiding blijkt dat het gevraagde generieke examenniveau voor Nederlands, Engels en/of Rekenen niet haalbaar zal zijn, komt de student in een leertraject. De examinering zal plaatsvinden in overeenstemming met het niveau van het leertraject. Deelname aan dit leertraject is verplicht.*

7.3 Examenplan: Overzicht examenonderdelen

Om te voldoen aan de diploma eisen doe je examens. Het examenprogramma van jouw opleiding vind je hieronder. Als de periode waarin een examen gepland staat wijzigt, ontvang je daarvan tijdig bericht.

7.3.1 Beroepsgerichte examenonderdelen

Examenplan Beroepsgerichte examenonderdelen

Examen(s) en code	Examenvorm	Kerntaak	Exameninhoud - Werkprocessen - Vakkennis & vaardigheden	Periode afname	Duur examen	Plaats afname	Resultaat	Weging	Minimaal te behalen voor diplomering
25GPM4-A PW-GPM-B1-K1-W1 PW-GPM-B1-K1-W4 PW-GPM-B1-K1-W5 PW-GPM-P2-K1-W5 PW-GPM-P2-K1-W6	Praktijkexamen	B1-K1 P2-K1	**Veilig pedagogisch klimaat** **Gedragsbeoordeling B1-K1-W1:** Gedurende 3 uren van een dag een groep van minimaal vier kinderen begeleiden binnen het normale dagritme **Gedragsbeoordeling B1-K1-W5:** Werkoverleg van maximaal 30 minuten waarbij op een professionele manier over de verdeling van taken, werkzaamheden en werkwijze wordt afgestemd met collega's **Gedragsbeoordeling P2-K1-W5:** Gedurende 60 minuten persoonlijke verzorging bieden aan een kind met specifieke zorgbehoeftes **Gedragsbeoordeling P2-K1-W6:** Gedurende 60 minuten samen met 2 kinderen en een collega huishoudelijke werkzaamheden uitvoeren **Gedragsbeoordeling B1-K1-W4:** Examengesprek van maximaal 30 minuten over het opzetten van een stimulerende speel-/leeromgeving voor vier kinderen.	2	**Tijdspad:** 4 weken **Beoordeling op locatie:** 4 uren **Werkoverleg:** 30 minuten **Examengesprek**: 30 minuten	BPV/school	OVG	Zie vaststelling	V
25GPM4-B PW-GPM-B1-K1-W3 PW-GPM-B1-K1-W6	Praktijkexamen	B1-K1 P2-K1	**Ontwikkeling stimuleren** **Productbeoordeling B1-K1-W3:** Uitgewerkt voorstel activiteitenplan voor twee kinderen met 4 activiteiten.	3	**Tijdspad:** 4 weken	BPV/ School	OVG	Zie vaststelling	V

PW-GPM-B1-K1-W7 PW-GPM-P2-K1-W2			**Gedragsbeoordeling B1-K1-W6:** Examengesprek van maximaal 30 minuten over het uitvoeren van ontwikkelingsgerichte activiteiten met twee kinderen die in dezelfde ontwikkelingsfase zitten **Gedragsbeoordeling B1-K1-W7:** Evaluatiegesprek met leidinggevende van maximaal 30 minuten over werkzaamheden tijdens het uitvoeren van activiteiten **Gedragsbeoordeling P2-K1-W2:** Examengesprek van maximaal 30 minuten over het uitvoeren van het gespecialiseerde activiteitenprogramma met twee kinderen met een specifieke begeleidingsbehoefte.		**Examengesprekken:** 60 minuten **Evaluatiegesprek:** 30 minuten				
25GPM4-B2 PW-GPM-P2-K1-W2	Praktijkexamen	P2-K1	**Ontwikkeling stimuleren** **Gedragsbeoordeling P2-K1-W2:** Examengesprek van maximaal 30 minuten over het uitvoeren van het gespecialiseerde activiteitenprogramma met twee kinderen met een specifieke begeleidingsbehoefte.	3	**Tijdspad:** 2 weken **Examengesprek:** 30 minuten	BPV/ School	OVG	Zie vaststelling	V
25GPM4-C PW-GPM-B1-K1-W2 PW-GPM-P2-K1-W1 PW-GPM-P2-K1-W3 PW-GPM-P2-K1-W4 PW-GPM-P2-K1-W7	Praktijkexamen	P2-K1 B1-K1	**Ontwikkelplan** **Productbeoordeling B1-K1-W2:** Rapportage van inventarisatie van de wensen en behoeften van één kind **Gedragsbeoordeling P2-K1-W1:** Beroepsgesprek met ouders of vervangende opvoeder waarin welbevinden en ontwikkeling van het kind wordt besproken en passend advies wordt gegeven. **Productbeoordeling P2-K1-W3:** Uitgewerkt ontwikkelplan voor een kind met een specifieke begeleidingsbehoefte **Gedragsbeoordeling P2-K1-W4:** Gedurende 60 minuten een kind begeleiden op basis van het ontwikkelplan van dit kind binnen het dagprogramma van de groep. **Gedragsbeoordeling P2-K1-W7:** Examengesprek van maximaal 30 minuten over het uitvoeren van een specifieke ontwikkelingsgerichte activiteit op basis van een VE programma met één kinderen met specifieke leer- of ontwikkelingsproblematiek	5	**Tijdspad:** 4 weken **Gedragsobservatie**: 60 minuten **Beroepsgesprek:** 30 minuten **Examengesprek**: 30 minuten	BPV	OVG	Zie vaststelling	V

25GPM4-C2 PW-GPM-P2-K1-W1 PW-GPM-P2-K1-W3 PW-GPM-P2-K1-W4 PW-GPM-P2-K1-W7	Praktijkexamen	P2-K1	**Ontwikkelplan** **Gedragsbeoordeling P2-K1-W1:** Beroepsgesprek met ouders of vervangende opvoeder waarin welbevinden en ontwikkeling van het kind wordt besproken en passend advies wordt gegeven. **Productbeoordeling P2-K1-W3:** Uitgewerkt ontwikkelplan voor een kind met een specifieke begeleidingsbehoefte **Gedragsbeoordeling P2-K1-W4:** Gedurende 60 minuten een kind begeleiden op basis van het ontwikkelplan van dit kind binnen het dagprogramma van de groep. **Gedragsbeoordeling P2-K1-W7:** Examengesprek van maximaal 30 minuten over het uitvoeren van een specifieke ontwikkelingsgerichte activiteit op basis van een VE programma met één kinderen met specifieke leer- of ontwikkelingsproblematiek	5	**Tijdspad:** 4 weken **Gedragsobservatie**: 60 minuten **Beroepsgesprek:** 30 minuten **Examengesprek**: 30 minuten	BPV	OVG	Zie vaststelling	V
25GPM4-D PW-GPM-B1-K2-W1 PW-GPM-B1-K2-W2	Praktijkexamen	B1-K2	**Eigen professionaliteit** **Gedragsbeoordeling B1-K2-W1:** - Een presentatie over actuele ontwikkelingen op maatschappelijk, technologisch en vakinhoudelijke thema's binnen de sector en over stappen binnen eigen professionele ontwikkeling. - Discussie met minimaal 3 collega's over het pedagogisch beleid of het veiligheids-/gezondheidsbeleid, beroepstaken of werkzaamheden. **Productbeoordeling B1-K2-W2:** Verbetervoorstel voor gesignaleerde verbeterpunten in de kwaliteit van beroepstaken, werkzaamheden en dienstverlening binnen de organisatie.	6	**Tijdspad:** 4 weken **Beroepspresentatie:** 60 minuten	BPV	OVG	Zie vaststelling	V
25GPM4-E PW-GPM-P2-K2-W1 PW-GPM-P2-K2-W2 PW-GPM-P2-K2-W3	Praktijkexamen	P2-K2	**Coördinerende taken** **Gedragsbeoordeling P2-P2-W1:** Maximaal een dagdeel (4 klokuren) coördineren van werkzaamheden van collega's en betrokkenen tijdens de uitvoering van een thema-activiteit volgens zelfontwikkeld draaidoek. **Gedragsbeoordeling P2-P2-W3:** Uitvoeren van beheertaken op het gebied van voorraad beheer **Productbeoordeling P2-K2-W2:** Beleidsnotitie waarin twee actuele knelpunten worden geformuleerd	7	**Tijdspad:** 4 weken **Gedragsobservatie:** 3 klokuren + 60 minuten	BPV	OVG	Zie vaststelling	V

Vaststelling resultaat per kerntaak

Kerntaak	Werkproces	Code examen	Naam examen	Periode afname	Resultaat	Cesuur eindresultaat
B1-K1	W1	25GPM4-A	Veilig pedagogisch klimaat	2	O/V/G	V = minimaal 7 x 'V'
	W2	25GPM4-C	Ontwikkelplan	5	O/V/G	G = minimaal 5 x 'G' en 2 x V'
	W3	25GPM4-B	Ontwikkeling stimuleren	4	O/V/G	
	W4	25GPM4-A	Veilig pedagogisch klimaat	2	O/V/G	
	W5	25GPM4-A	Veilig pedagogisch klimaat	2	O/V/G	
	W6	25GPM4-B	Ontwikkeling stimuleren	4	O/V/G	
	W7	25GPM4-B	Ontwikkeling stimuleren	4	O/V/G	
B1-K2	W1	25GPM4-D	Eigen professionaliteit	7	O/V/G	V = minimaal 2 x 'V'
	W2	25GPM4-D	Eigen professionaliteit	7	O/V/G	G = minimaal 2 x 'G'
P2-K1	W1	25GPM4-C	Ontwikkelplan	5	O/V/G	V = minimaal 7 x 'V'
	W2	25GPM4-B	Ontwikkeling stimuleren	4	O/V/G	G = minimaal 4 x 'G' en 3 x V'
	W3	25GPM4-C	Ontwikkelplan	5	O/V/G	
	W4	25GPM4-C	Ontwikkelplan	5	O/V/G	
	W5	25GPM4-A	Veilig pedagogisch klimaat	2	O/V/G	
	W6	25GPM4-A	Veilig pedagogisch klimaat	2	O/V/G	
	W7	25GPM4-C	Ontwikkelplan	5	O/V/G	
P2-K2	W1	25GPM4-E	Coördinerende taken	6	O/V/G	V = minimaal 3 x 'V'
	W2	25GPM4-E	Coördinerende taken	6	O/V/G	G = minimaal 2 x 'G'
	W3	25GPM4-E	Coördinerende taken	6	O/V/G	

7.3.2 Examenonderdelen generieke eisen voor taal en rekenen

Examenplan Nederlands									
Naam Examen	**Examenvorm**	**Vaardigheid**	**Niveau**	**Periode afname**	**Duur examen**	**Plaats afname**	**Resultaat + weging (1 decimaal)**	**Eind-resultaat (geheel cijfer)**	**Minimaal te behalen voor diplomering**
Nederlands Lezen/Luisteren 3F	Centraal examen	Lezen & Luisteren	3F	Vanaf P5	120 minuten	MBO Bonaire	Cijfer 1x	Cijfer 1x	1,0
Nederlands Schrijven 3F	Instellingsexamen	Schrijven	3F	Vanaf P5	120 minuten	MBO Bonaire	Cijfer 1x	Cijfer 1x	
Nederlands Spreken 3F	Instellingsexamen	Spreken	3F	Vanaf P5	15 minuten	MBO Bonaire	Cijfer 1x		
Nederlands Gesprekken 3F	Instellingsexamen	Gesprekken voeren	3F	Vanaf P5	15 minuten	MBO Bonaire	Cijfer 1x		

Examenplan Engels Generiek									
Naam Examen	**Examenvorm**	**Vaardigheid**	**Niveau**	**Periode afname**	**Duur examen**	**Plaats afname**	**Resultaat + weging (1 decimaal)**		**Eind-resultaat (geheel cijfer)**	**Minimaal te behalen voor diplomering**
Engels Lezen/Luisteren B1	Centraal examen	Lezen & Luisteren	B1	Vanaf P5	90 minuten	School	Cijfer 1x	Cijfer 1x	Cijfer 1x	1,0
Engels Schrijven A2	Instellingsexamen	Schrijven	A2	Vanaf P5	60 minuten	School	Cijfer 1x	Cijfer 1x		
Engels Spreken A2	Instellingsexamen	Spreken	A2	Vanaf P5	Geen tijdslimiet	School	Cijfer 1x			
Engels Gesprekken A2	Instellingsexamen	Gesprekken Voeren	A2	Vanaf P5	Geen tijdslimiet	School	Cijfer 1x			

Examenplan Rekenen								
Naam Examen	**Examenvorm**	**Vaardigheid**	**Niveau**	**Periode afname**	**Duur examen**	**Plaats afname**	**Eindresultaat (geheel cijfer)**	**Minimaal te behalen voor diplomering**
Rekenen niveau 4	Instellingsexamen	-Grootheden en eenheden -De twee-en driedimensionale wereld -Verhoudingen herkennen en gebruiken -Procenten gebruiken -Omgaan met kwantitatieve informatie	MBO4	Vanaf P5	150 min	School	Cijfer	1,0

7.3.3 Onderdelen Loopbaan en Burgerschap

Examenplan Loopbaan en Burgerschap (Burgerschap is niet ingedeeld per dimensie, maar bij elk blok hoort een overkoepelend thema. Binnen elk thema komt meerdere dimensies aan bod)						
Code	**Dimensies**	**Bewijsstuk**	**Periode**	**Plaats**	**Resultaat**	**Minimaal te behalen voor diplomering**
25LPB	Eindgesprek Loopbaan 'De reflecterende beroepsbeoefenaar'	Bewijs eindgesprek Portfolio Zelfportret	8	School	Voldaan/ niet voldaan	Voldaan
25BUR-1	Blok BBL	Bewijs afronding blok BBL	4	School	Voldaan/ niet voldaan	

7.3.4 Beroepspraktijkvorming (bpv)

Examenplan Beroepspraktijkvorming						
bpv-onderdeel	**Beschrijving van het bpv-onderdeel**	**Periode**	**Duur**	**Manier van beoordelen**	**Resultaat**	**Minimaal te behalen voor diplomering**
BPV-1	Een veilig pedagogisch klimaat B1-K1-W1 Zorgt voor een veilig pedagogisch klimaat B1-K1-W4 Creëert een verantwoorde en stimulerende speel- /leeromgeving B1-K1-W5 Werkt samen met andere betrokkenen in de omgeving van het kind P2-K1-W5 Biedt persoonlijke verzorging bij specifieke zorgbehoeftes P2-K1-W6 Schept voorwaarden voor een hygiënische en gezonde omgeving Opvoeden en ontwikkeling van kinderen bij de kinderopvang B1-K1-W2 Inventariseert behoeften en wensen van het kind B1-K1-W3 Bereidt de uitvoering van activiteiten voor B1-K1-W6 Volgt en stimuleert de ontwikkeling en leren van het kind	1-4	610 uur	Eindevaluatie Praktijkbeoordelaar en de stagebegeleider, voldoende uren en aanwezigheid getekende POK	Behaald/ Niet Behaald	Behaald

	P2-K1-W2 Stelt een (gespecialiseerd) activiteitenprogramma op P2-K1-W7 Biedt (specifieke) ontwikkelingsgerichte activiteiten aan B1-K1-W7 Evalueert haar eigen werkzaamheden P2-K1-W1 Communiceert met de ouders/vervangende opvoeders en deelt haar kennis en inzichten P2-K1-W3 Maakt een ontwikkelplan P2-K1-W4 Voert het ontwikkelplan uit					
BPV-2	Professionele ontwikkeling en coördinerende taken B1-K2-W1 Werkt aan de eigen professionele ontwikkeling B1-K2-W2 Werkt aan het bewaken en bevorderen van kwaliteitszorg. P2-K2-W1 Voert coördinerende taken uit P2-K2-W2 Voert beleidsondersteunende taken uit P2-K2-W3 Voert beheertaken uit	5-8	610 uur	Eindevaluatie Praktijkbeoordelaar en de stagebegeleider, voldoende uren en aanwezigheid getekende POK	Behaald/ Niet behaald	Behaald

7.3.5 Keuzedelen

Examenplan Keuzedelen							
Code	**Examenvorm**	**Exameninhoud / werkprocessen**	**Periode afname**	**Duur examen**	**Plaats afname**	**Resultaat**	**Minimaal te behalen voor diplomering**
K1483	1. Verslag/Vlog 2. Eindgesprek	**Ondernemend Gedrag (geschikt voor niveau 3 en 4)** D1-K1: Toont ondernemend gedrag - D1-K1-W1 Onderzoekt het eigen ondernemend gedrag in een bepaalde omgeving - D1-K1-W2 Onderzoekt kansen en mogelijkheden voor ondernemend gedrag - D1-K1-W3 Past ondernemend gedrag toe met ontwikkelingsgerichte en/of veranderingsgerichte initiatieven	7/8	90 minuten Onderdeel -1: 60 min -2: 30 min	MBO Bonaire	Onvoldoende / Voldoende / Goed	O
K1226	Proeve	**Begeleider Praktijkleren** D1-K1:Begeleiden van (nieuwe) medewerkers of stagiaires - D1-K1-W1 Bereidt zich voor op de kennismakingsperiode en stelt de beginsituatie vast - D1-K1-W2 Stelt de leeractiviteiten vast en maakt een planning - D1-K1-W3 Begeleidt de stagiairs of (nieuwe) medewerkers - D1-K1-W4 Beoordeelt de voortgang van de stagiaires of (nieuwe) medewerkers - D1-K1-W5 Reflecteert op en evalueert de begeleidingsperiode en sluit deze af	6	**Examenperiode:** 1 maand **Examenduur**: 45 minuten	BPV/School	OVG	O
Student maakt keuze uit de onderstaande drie keuzedelen:							
K1266	Proeve	**Specialist baby-ontwikkeling** D1-K1: Werkt op ontwikkelingsgerichte wijze met baby's - D1-K1-W1 Volgt en stimuleert de ontwikkeling van de baby • **Of**	7-8	**Examenperiode:** 2 weke **Examenduur**: 30 minuten	BPV/School	OVG	O

K0793 **K0611**		**BSO 4 tot 8 jaar** D1-K1: Aanbieden van BSO aan kinderen van 4 tot 8 jaar • **Of** **BSO 8 tot 12 jaar** D1-K1: Aanbieden van BSO aan kinderen van 8 tot 12 jaar		**Examenperiode:** 2 weken **Examenduur**: 20 minuten **Examenperiode:** 4 dagen **Examenduur**: 20 minuten			

De school heeft gekozen om voor alle studenten het Keuzedeel ‘Ondernemend gedrag’ aan te bieden.
Gezien het geringe studentenaantal in deze opleiding én de specifieke vraag vanuit het lokale bedrijfsleven, biedt de school de bovenstaande Keuzedelen aan.

8. Belangrijke informatie over examens

8.1 Examenreglement

Iedere opleiding heeft regels voor het onderwijs en de examens. Het examenreglement van MBO Bonaire kun je vinden op de website. Daarin staat bijvoorbeeld hoe lang het duurt voordat je de uitslag van een examen krijgt, of wat je moet doen als je het niet eens bent met de uitslag. Ook regels over herkansingen, vrijstellingen of aangepaste examens vind je daar. De korte uitleg staat hieronder.

8.2 Herkansingen

Op het MBO Bonaire doe je op geplande momenten examen. Je hebt recht op één herkansing na het eerste examen. Als je ingeschreven staat als extraneus (een student die geen onderwijs volgt maar alleen examens doet) heb je geen recht op een herkansing na een examen.
Een extra herkansing aanvragen kan alleen als er sprake was van overmacht. Het aanvragen van een extra herkansing doe je bij de teamexamencommissie (TEC) van jouw opleiding.

8.3 Aangepaste examens

Het MBO Bonaire biedt studenten de mogelijkheid om op een aangepaste manier te examineren. Dit kan bijvoorbeeld als je dyslexie hebt. De TEC kan dan beslissen om een aanpassing te doen. Je kunt dan denken aan een examen met grotere letters of een verlenging van de examenduur. Voor alle aanpassingen geldt, dat de student deze aanvraagt bij de TEC.

8.4 Vrijstellingen

Ook voor het aanvragen van vrijstellingen kun je terecht bij de TEC. Je kunt een verzoek indienen als je bijvoorbeeld in een vorige MBO opleiding resultaten hebt gehaald die mee kunnen tellen voor je huidige opleiding. Bij het bepalen van vrijstellingen kijkt de TEC bijvoorbeeld of de resultaten echt overeenkomen met de eisen van de opleiding die je nu volgt. En hoe lang geleden je de eerdere resultaten hebt behaald en of die resultaten nu nog geldig zijn.